

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
285. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csülörtök
1932. évi december 15

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Mindazon helyiségekben, ahol a kézbesítés saját kihordóink útján történik, kézbesítési díj fejében havonta 1 lej külön megfizetendő. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

NAGY TÜNTETÉS PÁRISBAN AMERIKA ELLEN

Madgearunak nem jutott más eszébe, tehát — kontingentált

Az asszimiláns és a pesszimista — A permissz-rendszer, amely kivételez
At kell vészelní ezen a betegségen is, hogy a kontingentálás demagógiájával ne agítalhassanak tovább

Temesvár, december 13.

A Hivatalos Lapban megjelent kontingentálási rendelet éppen a legjobb helyen, itt: Temesváron. Az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari városában azonnal lemérheti az ember: mit jelent, mit ér és hogyan hat az a rendelkezés, amelyről hetek és hónapok óta beszélnek ugyan, de amelynek elkövetkezésében azért komolyan senki sem hitt.

Az a vélemény-tömeg, amelyet itt alább megírok, nem egy ember és nem egy cég véleménye, hanem a Bánság fővárosában összeszedett jajsavak visszhangja. A legcsodálatosabb, hogy vannak olyan vélemények is, amelyek nem fogadják el a kontingentálást.

A két szélsőséges vélemény szembeáll-

lítása adja a legteljesebb képet:

— Belépőkülölni nem szabad — mondja az egyik, országosan is legnagyobb exportvállalat vezérigazgatója —, mert nem érdemes. Nincs mit mást tenni: asszimilálódni kell. Tizenöt év alatt már hozzászokhattunk ahhoz, hogy az életet léptenyomon rendszabályozzák és korlátozzák és ugyanez alatt a tizenöt év alatt azt is megállapíthattuk, hogy az élet mindig erősebb, mert mindig — asszimilálódik. Ezentul úgy lesz, hogy az állam állapítja meg, hogy az ország mit fogyaszthat. Mindent szabályoztak az elmul' másfél évtized során, hogy a keresletet növeljék. Most megfordult a dolog, most szabályozzák a bevittet, hogy a kínálatot megcsökkentsék. Ez is politika és ehhez is asszi-

milálódni lehet. Lehet, mert muszáj

A másik ellentétes vélemény — egy gyógyszer-exportőr véleménye — ezzel szemben az alábbiakat mondja:

— Mikor a végleges rendeletet elolvastam, eszembe jutott az a német újság, amelyet a minap láttam. A lap címszaván színes kép. Az adóvégrehajtó késsel a kezében a tyúk nyakát hátrafeszíti. A tyúk — az adóalany — megszólal:

— Ne ölj meg! Ha megölsz, ki fog neked tojást tojni?

— Arról is beszélünk rögtön — válaszolja az adóvégrehajtó —, csak előbb elvágom a nyakad.

Az asszimiláns és a letargikus között ott áll a komoly üzletember.

Madgearunak nem jutott más eszébe, tehát leutánozta a franciákat

A komoly üzletember pedig imigyen szól:

— Kereskedelmi politikánk e pillanatban két irányban is tárgyal. Az olaszokkal egész komoly tárgyalásaink vannak, az angolokkal meg most kezdünk megbeszéléseket. Ezeknek a tárgyalásoknak kedvéért meg kellett sürgősen csinálni a kontingentálást, — mert különben nem tudtunk volna — engedményeket adni. Ha Romániába a maga árujával boldog, boldogtalan bejöhet és ezt az árut csak a védővám védi. Nagyszerű védelem, csak az a hibája, hogy aki áruval ezt a vámvédelmet áttöri, az benni van az országban, anélkül, hogy ellenszolgáltatást adott volna. A kontingentálás mellett az sem tud bejutni az országba, akinek áruja olyan olcsó, hogy még a nagy védővám mellett is versenyképes. Ide ezentul csak az jöhet be, aki — fizet. A kormány megállapította a behozható gyapjufonal mennyiségeket és ennek a mennyiségnek meghaladása csak azt engedi be az országba és azt beenged, azt is csak olyan mértékben enged be, amilyen mértékben a felénk közeledő ország tőlünk is vásárol. A passzív egyensúlyosságot az új tétel így szól: Eddig elég volt, ha olcsón adtad az árut, most már bejöhettél Romániába. Ezentul nem elég. Ezentul ha Romániának el akar szálni ezer kiló gyapjufonalt, 2000 kiló kukoricát kell vásárolnod, különben nem jöhet be, kivül tagasabb.

— Nincsenek jó kereskedelmi szerződéseink és hogy legyenek, ezért kellett a kontingentálás, mert csak a kontingentálás hozza meg a „Rekompensations-Ob-

jectet”, amelyről tárgyalni és amellyel alkudozni lehet.

— Igaz, hogy közben fél Európa rájött már arra, hogy a kontingentálás rendszerre politikailag ostoba. Nagyon könnyen előfordulhat, hogy a kontingentálási szerződések kedvéért nekünk például olasz fonalat kell vásárolnunk, holott a cseh fonat sokkal jobb vagy sokkal olcsóbb lenne, de nem hozhatunk be cseh fonalat, mert az olasz-szerződésben eladtuk teljes fonat szükségletünk behozatalának jogát. Ez természetesen csak akadémikus példa, de már ez a példa is igazolja, hogy itt súlyos bajok lehetnek és kiheverhetetlen hátrányok származhatnak. No, de mi egyebet csinált volna Madgearu? Az ország fizetési mérlege beteg és ezt a fizetési mérleget csak a kereskedelmi mérleg egyensúlyával lehet rendbehozni, viszont rendbe kellett hozni, mert a lej stabilitása megköveteli — helyesebben a külföldi ritek megkövetelik — hogy a lej stabilitását mi se veszélyeztessük. te-

A rendszer, amely végeredményében — permissz-rendszer

A kontingentálási rendszer végrehajtási utasítása még nem érkezett meg, sőt valószínűleg még nincs is kész. Csak az alapelveit ismerik.

Ezek az alapelvek egyelőre nagyon bizonytalanok és nagyon nyugtalanítóak. Arról van szó, hogy egyelőre a kontingentálási bizottság csak azokat az árufajtaikat kontingentálta, amelyeknek az or-

hát? Tehát kontingentálni kellett.

— Lettek volna egyéb és bölesebb módok is, de az ember ilyen kényszeredetten ideges hangulatban nem gondolkodik sokat. A franciák is kontingentáltak és mivel mi mindig egy néhány évtizeddel a franciák mögött kullogunk: mi is kontingentálunk. Igaz ugyan, hogy Franciaországban a kontingentálási rendszer megbukott, az is igaz, hogy Pápen azért bukott, mert az északi vaját kontingentálni akarta, de hát erről a bukásról ráérünk még beszélni. Egyelőre pontosan kopiroztuk azt a francia rendszert, amelyről Franciaországban már megbizonyosodott, hogy rossz.

— Itt is megbizonyosodik majd, legfeljebb belekerül egy néhány cégbe, ipar és üzletágba. Nem fontos. Háboruban igazán nem fontos, ha itt-ott egy-egy paka elesik. A fontos, hogy a stratégia minden pontja érvényesüljön. Helyesebben: minden pontját kipróbálták. Most: — kipróbálják.

szágba ezentul csak a bizottság engedelmével szabad bejönni, de nem állapította meg a mennyiségeket, amelyek majd bejöhettek.

A Kamarák Szövetsége mellett felállítanak egy külön bizottságot, amelyben az érdekképviseletek foglalnak helyet és az ország szükségletét ezek állapítják meg. Nagy kérdés és még egyáltalában el sem

döntött kérdés, hogy ez a szakkbizottság ha megállapítja az ország szükségletét szentenciát mondott-e ki, avagy csak vélemény? Semmi baj sem lenne, ha a bizottság által javasolt mennyiségeket engednék be, de félni kell attól, hogy a bizottság megállapítja a szükséges mennyiségeket és a legfelsőbb kontingentálás bizottság meg sem hallgatja őket és úgy állapítja meg a behozható mennyiségeket.

Az egész kontingentálási rendszernek itt a veszedelme. Ha az országba beeresztendő mennyiségek fixálásánál a nagy tőke és a belföldi gyáripár érvényesül, akkor tulajdonképpen nem történik egyéb minthogy hitbizományba odaadták az ország fogyasztását az ország tőkéseknek. Ezer vagon gyapjufonalt kell az országnak (a számok és a példák ebben az írásban mindig akadémikusak) és 500 vagon engednek be. Áruhiányt teremtnek amely áruhiány azután természetesen drágulást idéz elő.

Es még a további bajra is rá kell mutatni: a szükségletből részt vállal majd a belföldi ipar. Természetesen száz százalékos kapacitásának megfelelően vállalja a részt, ami alapján véve még nem volna baj, de az lesz a baj, hogy nem tudja ezt a kvantumot teljesíteni és le szállítani. Es ezenfelül gondja lesz arra is, hogy a külföldről behozható mennyiségeket a legfelsőbb bizottság olyan országoknak juttassa, amelyek az illető cikkben nem versenyképesek, mert így el tudja érni, hogy a belföldi termelés árának megállapításánál a külföldi dumping-árakkal számolnia nem kell.

Es legvégül: melyik kereskedő és melyik érdekcsoport kapja majd meg a külföldről beszállítható mennyiségek permisszét? Mibe kerül ez a permissz? Es hogyan fogja az importőr a permissz-költségeket belekalkulálni a behozott áru árába, a mellyel szemben a favorizált és protekcionált belföldi termelés áll?

Csak ugy mutatón egy néhány kérdés és máris úgy érzí az ember, hogy a kontingentálás voltaképpen nem egyéb, mint a permissz és kivételezés dzsungelje, amely a fogyasztás minél jobban való kihasználására törekszik.

A fogyasztónak csak egyetlen megnyugvása lehet: deflációban élünk és deflációban a fogyasztás nap-nap mellett — ez a szabályszerű — csökken. Ebben a csökkenő fogyasztásban nem érdemes majd annyira tülekedni és annyi permissz-költséget fizetni, mint hajdan, 1922-ben, a konjunktúra éveiben, amikor a permissztulajdonos a meggazdagodás és boldogság tetejét jelentette. Ma nem jelent ennyit, de dekonjunktúrában és üzletlenségben még mindig eleget jelent.

A braziliai kávé megöli a romániai tengerit

Körülbelül ezekben a kérdésekben és kétértelműségeket lehet azt a hangulatot, amelyel Temesvár a kontingentálás rendszerét fogadta, visszaadni.

— Es még százezer más nehézséget is fel tudnék sorolni — mondja az egyik informátorom —, de már csak még egyet vetek fel. Kontingentáltak a kávé, a tea és a kakaó mennyiségeket is. Vajjon miért? Milyen előnyöket akar Románia a közép-amerikai államoktól kicsikarni annak ellenében, hogy kávémenyiségeiket ide beengedi? Mit vegyenek ezek az agrárjellegű államok tőlünk annak ellenében, hogy kávéjukat nálunk eladhatják? Talán búzát vegyen tőlünk — Brazília?

— Ezek a teljesen szakszerűtlenül ösz-

szeállított áruisták okozzák majd a legnagyobb bajt, bár ezeknek káros hatását Madgearu ma még nem látja. Nem látja például azt, hogy a braziliai kávé kontingentálása tönkreteszti az olasz tengeri vagy marha exportunkat. Ha a braziliai farmer a mi kontingentálásunk jóvoltából nem tud Romániába sem kávét eladni, kevesebb olasz textilt importálhat és kevesebb román marhát vagy tengerit tud fogyasztani.

A gazdasági élet a hajszálcsovésség törvényein alapul és benne az ozmózis törvénye érvényesül. Tizenöt év alatt ezer rendszerbe kaptunk már bele, amely rendszerek mindegyike ellene volt ennek az örök és vitathatatlan törvényszerűségnek és éppen ezért mind megbukott. A védővám megbukott, a preferenciális vám is megbukott, az autarkia is, mert mind és valahány hamis és doktrinár megoldási mód volt. Most megbukik majd a kontingentálás is.

Most születik és már látjuk, hogy bukik. Mikor születik, már hangoztathatjuk, hogy életképtelen. Csak éppen végig kell mennünk rajta. At kell vészelnünk rajta, hogy végre jelszavát és demagógiáját többé ne halljuk.

Most hat hónapig Madgearu „kontingentál”. Csunya hat hónap lesz.

Halász Sándor

Illetékmentesek a szállítólevél-másolatok

Bukarest december 13.

A CER igazgatónak ma köriratban értesítette az összes vámpontokat arról, hogy a fakturamásolatok ezentúl mentesek lesznek a béliilletékek alól.

Nagyvárad, amelyben csak a közpénz uszik el

Nagyvárad, december 13.

A nagyvárad városi tanács három évvel ezelőtt uszodát akart építtetni és terveket készíttetett. Rafiu Flavius mérnök tervei azóta is hevernek a városi mérnöki hivatalban, mert bár terveit a város elfogadta, az uszoda felépítésére mégsem került sor pénzühiánya miatt. Rafiu a tervek tiszteletdíjait perrel támadta meg a várost, amelynek jelenlegi vezetői abban a biztos tudatban, hogy amúgy is elvesztos lesz, 15 ezer lejti fizetést ki az uszodaterveikért. Pénz már uszott el a nagyvárad uszodával kapcsolatban, csak éppen uszoda nem lett a tervekkel, amelyekért a város ezuttal már másedszer fizet tiszteletdíjat.

Január 24-én választ Temesvár városi tanácsot

Temesvár, december 13.

A temesvári tanácsválasztások pontos terminusát január 24-re állapították meg, addig pedig az interimár áll a város élén.

A kormánypárt most minden eszközzel azon dolgozik, hogy a kisebbségekkel a paktumot megköthesse. A paktum sikerének érdekében, még az alpolgármesteri állásokat is hajlandók feláldozni és a kisebbségek részére biztosítani.

A kisebbségek azonban egyelőre nem hajlandók az együttműködésre és valószínű, hogy külön blokkba mennek át.

Leállnak a szatmári malmok

Szatmár, december 13.

A szatmári hatóságok együttes tanácskozásán a kenyérliszt árát hét lejben állapították meg. A malmosok körében ez az ármezgalapítás óriási felzudulást keltett tekintettel arra, hogy — szerintük — nemcsak a termelési költséget, de a buza árszágárát sem kersik meg ilyen listákkal.

Eppen ezért a malmosok a városi tanácshoz fordultak és kérték, hogy változtassák meg a határozatot. Mintán azonban a tegnapi tanácsülésen ügyüket sem hozták szóba, elhatározták, hogy üzemüket teljesen leállítják.

Ilyen körülmények között tehát a szatmári malmok holnap beszüntetik a munkát. Szatmár város kenyérellátása bizonytalanra válik.

Speciális törvénnyel akadályozzák meg Szófia kommunista városi tanácsának megalakulását

Szófia, december 13.

Emlékeztet, hogy a legutóbb lezajlott közigazgatási választások során a bulgár főváros többségében kommunista összetételű városi tanácsot választottak meg. Ezt a választást a kormány az illetéke-bíróság előtt perrel támadta meg, azonban az igazságszolgáltatás a választás eredményét törvényesnek ismerve el a kormánykeresetet elutasította.

Ebben a helyzetben a kormány részére

nem maradt más hátra, minthogy a választások megsemmisítésére külön törvényjavaslatot dolgozzon ki.

Ez a javaslat már a napokban a parlamenti elé kerül, mert amennyiben a választást egy hónap leforgásán belül nem érvénytelenítik, a megválasztott 12 kommunista tanácsosnak joga lenne a tanácsot összehívni s a kormány rendelkezéseivel ellentétes határozatokat provokálni.

Adóemelés!

A kisiparosok egy rétegét mentesítik a globális adó alól

Fontos határozatok a minisztertanács ülésén

Bukarest, december 13.

A kormány tagjai kedden délből minisztertanácsra ültek össze, amelyen az adórendszer átszervezésének és a forgalmi adó módosításának kérdését tárgyalták meg.

Elhatározták, hogy egyes cikkeket, amelyek eddig adómentesek voltak, ezentúl egy százalékos forgalmi adóval fognak terhelni. Azoknak a cikkeknek forgalmi adóját, amelyek eddig 2,20 százalékkal voltak terhelve, 2,50 százalékra emelik.

Változások lesznek a számlabélyeg-

kel kapcsolatban is.

Elhatározták, hogy azokat a kisiparosokat, akik öt lőerőn aluli energiával s legfeljebb hat munkással dolgoznak, mentesítik a globális adó alól.

A minisztertanács úgy döntött, hogy a kenyérbélyeg rendszert megszünteti. Sok áldás azonban az intézkedésben nincsen, mivel

a kenyérbélyeg helyett forgalmi adóval fogják sújtani a pékeket, így a remélt olcsóbbodás nem következ-

TÜNTETÉS PÁRISBAN AMERIKA ELLEN

— Nem fizetünk többet! — zugta a tömeg

Még mindig bizonytalan a Herriot-kormány sorsa

Páris, december 13.

Hétfőn este a kamarához és a külügy-minisztériumhoz vezető utvonalon több ezer főnyi tömeg tüntetett Amerika ellen. A tömegből ilyen kiáltások hallatszottak:

— Nem fizetünk többet Amerikának! Elég volt a törlesztésekből!

A rendőrség 520 tüntetőt előállított, néhány óra múlva azonban valamennyit szabadlábra helyezte.

A kérdés, hogy Franciaország fog-e napután fizetni, vagy sem, még nem dőlt el. Herriot hétfőn délután 3 óráig beszédében taglalta a kamarában az amerikai adósságok történetét, a legutóbbi tárgyalások lefolyását és a megoldási lehetőségeket.

A miniszterelnök odakonkludált, hogy a francia kormánynak kötelessége fizet-

ni, legfeljebb csak arról lehet szó, hogy a fizetést bizonyos feltételekhez kötik.

Herriot beszéde után a kamara elhatározta, hogy a vitát kedden délután folytatja, hogy addig a pénzügyi bizottság újra foglalkozhassék a helyzettel és megállapíthassa a miniszterelnök bizalmas közléseit.

Herriot helyzete rendkívül ingadozó. Ebben a pillanatban úgy néz ki, hogy a bizalmi kérdés felvetésénél feltétlenül kisebbségben marad.

Igy a fizetés megtagadása mellett foglal állást a Flandin és Marin csoport, a szocialista republikánus párt, a francia szocialdemokrata párt, a szocialista és a disszidens kommunista párt.

Anglia, amint azt már tegnap jelentették, a fizetés teljesítése mellett foglalt állást és holnapután ki is fizeti esedékes tartozását.

Példátlan incidens a Kun Richárd-féle feketeszesz- ügy táblai tárgyalásán

A tanács elnöke nyíltan megbélyegezte a főügyész halasztásra irányuló taktikázását

Temesvár, december 13.

A nagy feketeszeszper táblai tárgyalásán ma délelőtti rendkívül kínos incidens történt. Kun Richárd vezérigazgató, Schönfeld, Danzinger, Dán Artur és a feketeszesz-affér többi vádlottjai ma kellett volna a tábla előtt tisztázzák az ügyet.

Itélethozatalra nem került a sor, mert egy igen kényes és a bírósági gyakorlatban eddig ismeretlen incidens zavarta meg a tárgyalást.

A tárgyalás megkezdése után ugyanis azonnal kiderült, hogy Creciunescu táblai főügyész sorozatosan kifogásokat terjesztett elő és

szemmeláthatólag azt akarta elérni, hogy a Meculescu-Lambrino-Popescu-tanács a tárgyalást napolja el.

Meculescu elnök a főügyész magatartását végül is megunta és haláláspadatan ledobta az aktacsomót maga elé, a következőket mondotta:

— Miután látom, hogy a főügyész ur mindenféleképpen ki akarja venni kezünkből ezt az ügyet, mert január elsejétől kezdve az összes ügyek amúgy is új tanácsok elé kerülnek, a tárgyalást bizonytalan időre elnapolom.

Meculescu elnök bejelentése és a tárgyalás elnapolása rendkívül súlyos fordulatot jelent a vádlottakra nézve, mert ennek a tanácsnak hangulata szerint valószínű lett volna a felmentésük. Most azonban januárban, az új tanácsok megalakulása után az ügyet ugyiszólván előlő kell kezdeni, ami egy esztendői buza-vonát is jelenthet az igazságszolgáltatás mai lassu rendszere mellett.

A szatmári betegség- segélyző is kedvet kapott a „repülésre”

Szatmár, december 13.

Több ízben beszámolt a B. L. arról, hogy Szatmáron az utóbbi hetekben úgynevezett adó repülő bizottság működik, amely minden könyvrület nélkül, a legszigorubb eszközökkel hajtja be a hátralékokat.

A repülő bizottság munkája még e héten is folvik, azonban most már csak nagy cégeknek és vállalatoknak, különösen képpen a 10.000 lejen felüli adósságokat inkasszálják.

Allítólag a vármegyei prefektus látva azt a határtalan elkeseredést, amelyet a repülő bizottság működése keltett, interveniált a kisemberek kimelésének érdekében.

Most már azonban az adó-repülő bizottság keserves sikere megtetszett a munkásbiztosítónak is, amely most elhatározta, hogy ugyanilyen módon és éppen ilyen kegyetlenséggel hajtja be a betegség-segélyzői hátralékokat.

U'azási kedvezmény a Rómába utazó nász-utazók és diákok részére

Kolozsvár, december 13.

A kolozsvári olasz kir. konzulátus közli, hogy bármely nemzetiségű házaspár, kik nászutrá Róma fele utaznak a 2-ik és 3-ik osztályra tour-retour jegy-kre, a határállomástól kezdve 70 százalékos engedményt kapnak.

Ezt az utazási kedvezményt el lehet éni ennek a konzulátusnak egyszerű igazolványával, mely a házasságkötést igazolja.

A jegy, mely nem bocsátható ki 15 nappal később, mint a házasság megkötésének dátuma, 30 napig érvényes a bel- földi rendes tarifájú jegynél megengedett félbeszakításokkal.

Az említett okmány mentes mindenféle konzuli taxától.

Ugyancsak a kolozsvári olasz kir. konzulátus közli, hogy az olasz közlekedés- ügyi minisztérium az olaszországi egyetemre beiratkozott külföldi diákok részére, akik tanulmányi okokból utaznak Olaszországba, a rendes vasúti díjazásból 50 százalékos kedvezményt ad.

Az érdekelteknek a konzulátus utján kell kérvényezniük ezt a kedvezményt a Fascista egyetemi csoport titkárságától, (Róma — Corso Vittorio Emanuele 116 — Palazzo Vidoni).

Apagyilkosság az országúton

Szörnyű dráma a szatmármegyei Krassó község határában

Szatmár, december 13.

Páratlan kegyetlenséggel és embertelenséggel végrehajtott gyilkosság történt a szatmármegyei Krassó községben.

Összeuszott fejjel holian találták székerek mellett a község határában Zsiga Teodor bacau-i illetőségű petróleum-árusító vándor-kereskedőt.

A szerencsétlen ember hatalmas vértócsában feküdt a feje a szekérlőccsel teljesen össze volt zuzva. A szatmári ügyészségről azonnal helyszíni bizottság szállt ki, amely megállapította, hogy

Zsiga Teodort minden valószínűség szerint fia ölte meg, aki vele együtt utazott uton volt.

A fiu, miután apjával ilyen borzalmas módon végzett, kilopta annak zsebből sáromezer lejét is, majd az egyik lovát kifogva a szekérből, megszökött.

Az ügyészség megállapítása szerint nincs kizárva, hogy Zsiga valamért szeszölalkozott fiával, aki dühében ölt meg, majd amikor látta, hogy az áldozat meghalt, kivette a pénzt a zsebből, hogy legyen mivel menekülnie.

A gyilkos fiu elfogatására minden intézkedést megtettek.

Törvényszék előtt a Marmorosch-bank decemberi kényszer- egyezségi részlete

Bukarest, december 13.

Az ilfovi törvényszék tegnap tárgyalta a Marmorosch, Blank et. Comp.-nak a bank decemberi kényszeregyezségi esedékességére vonatkozó elhalasztási kérelmét. Miután a pénztintézet nem terjesztett elő kellő indokolást elhalasztási kérelmére, a bíróság a tárgyalást december 16-ra elhalasztotta el azzal, hogy eddig az időpontig a bank nyújtsa be a napi bevételeiről szóló pontos kimutatásokat. A bíróság csak ezeknek betekintése után fog véglegesen határozni.

Véletlen szerencsétlenség áldozata lett egy nagy- szebeni bank főtiszt- viselője

Nagyszeben, december 13.

Halálos szerencsétlenség érte Sigerus red dr.-t, a „Transylvania” bank cégvezetőjét, aki revolverének töltése közben ellenlélly agyonlőtte magát. A tragikus esemény fiatalember éppen Berlinbe készült, ahol szülei társaságában akarta a karácsonyi ünnepeket eltölteni.

Elkészült a Semmitőszék szervezésére vonatkozó törvényjavaslat

Bukarest, december 13.

Az igazságügyminisztérium elkészítette a Semmitőszék újraszervezésére vonatkozó törvényjavaslatot, amely összesen 24 paragrafusból áll. A javaslat többek között kimondja, hogy az alkotmányosság kérdését illető perek kapcsán az állami ügyvéd megjelenhetik a Semmitőszék előtt és a Semmitőszék az ilyen perekre államot is köteles megidézni.

A brassói tábla felmentette a sikkasz- lással vádolt nagysze- beni bírósági jegyzőt

Brassó, december 13.

Vajna Istvánt, a nagyszebeni járásbíró jegyzőjét azzal vádolták, hogy hiteltalan pénzekből több, mint 100 ezer lejt elszikkasztott. A nagyszebeni törvényszék annakidején 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte Vajna Istvánt, amely ellen az fellebbezést jelentett be.

Így került az ügy a brassói tábla elé, ahol az ötös tanács bizonyítékok hiányában Vajna Istvánt felmentette a vád és annak következményei alól.

Maniu közbelépésére nagyváradi NAC mégis megkapta az utlevelet

Nagyvárad, december 13.

Romániai sportkörökben óriási feltűnést keltett az a hír, hogy a franciaországi vendégszereplésre lekötött NAC labdacapatának a hatóságok nem akarták utlevelet adni s így a kitűnő együttes külföldi útját megakadályozták. Az egyesület azonban nem nyugodott meg a hatósági szekaturában, hanem egyenesen Maniu miniszterelnökhöz fordult s lépéseket meg is tett az eredményre, mert a miniszterelnök intézkedésére a csapat utazási számára kiállították a kollektív utlevelet.

Hála Maniu Gyula készségének és protekciójának, a NAC együttese szerdán egy csütörtökre már el is utazik, hogy franciaországi turáját megkezdhesse.

Az osztrák labballisták ünneplése Bécsben

Bécs, december 13.

Az angol-osztrák válogatott labballistákról hazatérő osztrák légénységet a bécsi pályaudvaron óriási ünnepléssel fogadták. Maga Dolfuss kancellár jelent meg üdvözlésükre és beszédet intézett hozzájuk, amelyben Ausztria köszönetet fejez ki, mert az eredmény túl a sporton, a valószínű diplomáciai sikerében megy.

Perlodont

Fehériti
a fogat,
kiküszöböl a
csontszűt
és fogkövet

BIHARPÜSPÖKIBEN a csendőrség életbeléptette a hadiállapotot

Négy óra után csak engedéllyel szabad
az utcára menni

Nagyvárad, december 13.

Beszámolt a B. L. azokról a felhabozó csendőrnékeskedésekről és brutalitásokról, amelyek a napokban a községi választások alkalmával Biharpuspökiben történtek.

Ahelyett, hogy ezek a brutalitások megszűnnének, más-más formában újból és újból megismétlődnek. Hétfőn reggel Biharpuspökiben öt fegyveres csendőr egy községi rendőrral kommunista röpcédula és fegyverkeresés ürügye alatt házkutatást tartott Nagy Ferenc, Konkoly József és Török Károly lakásán.

A házkutatás abból állott, hogy felhívták az összes szobákat, a szalmazsákokat kidobálták az udvarra, azonban semmit sem sikerült találniuk. Erre Konkoly Józseftől elvették egy rozsdás bajonettjét, amely még a háborúból maradt, azonkívül hat olvas golyót, amelyet —

Konkoly szerint — a csendőrség maga csempészett be az egyik fiókba.

Miután a bajonett és a golyók a házkutatást tartó hatóságok közege szerint elég súlyos bűnjelnek számítottak, Konkoly Józsefet Imre fiával együtt letartóztatták és Pópa csendőrnagy szigorú vizsgálatot indított ellenük.

Az önkényeskedő csendőrmester azonban nem elégedett meg ennyivel.

Kidoboltatta, hogy délután négy óra után senki sem mozdulhat ki hazulról engedély nélkül. Azokat, akik engedéllyel este nyolc óra után bármilyen fegyverrel — érsd bottal, vagy bicskával — mégis kimozdulnak a legszigorúbban megbüntetik.

Biharpuspöki színmagvar lakossága érthető felháborodással és elkeseredéssel viseli ezt az egészen szokatlan formájú csendőrnékesítést.

Tömegrazziák Bukarestben kommunistagyanus munkások után

A vidéki városokban is megkezdik az ellenőrzést

Bukarest, december 13.

Miután a fővárosi sziguranca arról értesült, hogy a baloldali munkáskörök december 13-án nagyszabású tüntetéseket készítenek elő, az állambiztonsági hivatal detektívjei a külvárosokban az elmúlt napok folyamán több razziát és házkutatást bonyolítottak le. Tegnap estig összesen 92 gyanús munkást és munkásnőt vettek őrizetbe. Ezek közül az éjszaka fo-

lyamán hetvenötöt szabadlábra helyeztek, úgy, hogy most már csak tizenheten vannak őrizetben.

A rendőrség jelentése szerint a letartóztatott munkásoknál sok röpcédulát és tiltott könyvet foglaltak le.

A razziákat a fővárosban folytatni fogják s a készülő tüntetésekkel kapcsolatban a vidéki városokban is megkezdik az ellenőrzést.

Antirevizio után egy kis zsidó hecc a vonaton

Taub margittai rabbi kínos kalandja szakállrángatással
és bundaeltűnéssel egybekötve

Nagyvárad, december 13.

A kolozsvári antirevizionista gyűlés Nagyvárad felé visszautazó résztvevői a vonaton parázs antiszemita heccet rendeztek. A bántalmazott zsidó utasok között szerepel Taub Jechiel margittai rabbi is, aki éppen édesanyja temetéséről jött. Amikor a vonat berobogott a kolozsvári állomásra,

a gyanútlanul üldögélő rabbit és utitársát, negyvenfőnyi csoport rohanta meg. A támadók lecsavarták a villanyt, majd miután a szerencsétlen zsidó utasok szá-

kállát megtépdesték, össze-vissza verték őket s csak a többi utas erősebb fellépésének tudható be, hogy az összevert embereket ki nem dobták a robogó vonatból.

Jellemző, hogy a kalauz és a Bánffy-hunyadon felszálló csendőrök karbatett kezekkel nézték végig a szemük előtt lejáró zsidó ültegetést. A tortúra csak a verekedők leszállásával ért véget.

Egyébként dulakodás közben a rabbi 40 ezer lejes bundája és perzsa sapkája is eltűnt.

A londoni szerb emigránsok merényletet terveztek a szerb király ellen

Egy angol rendőrtiszt leplezte le az összeesküvést

London, december 13.

Egyik legnagyobb angol lap, a Daily Telegraph szenzációs hírt röptet világgá a jugoszláv király ellen tervezett merényletről.

Eszerint egy magasállású angol rendőrtiszt régóta megfigyelés alatt tartotta az ott élő szerb száműzötteket, majd egy összeesküvő iratait megszerezve, sikerült

közéjük férkőzni.

Ekkor értesült róla, hogy a szerb király ellen merényletet terveznek, sőt annak részleteit is kidolgozták már.

A nyomozás mégsem járt teljes sikerrel, mert az összeesküvők idejekorán észrevették, hogy rendőrségi emberrel van dolguk és eltávolították maguk közül.

A tábla is helybenhagyta a marosvásárhelyi nyugdíjasok sikkasztójának 6 hónapos büntetését

Marosvásárhely, december 13.

A marosvásárhelyi törvényszék most foglalkozott Szántó Kálmán pénzügyi tisztviselő ügyével, aki ez év elején több nyugdíjástól vette át nyugdíjkönyvecskéjét, azzal, hogy a nyugdíjat protekció után felveszi s az összeget bizonyos provízió levonásával átadja nekik. A tisztviselő, ígéretéhez híven, fel is vett mintegy nyolcvanezer lejt, de az összeget elszikkasztotta. A marosvásárhelyi törvényszék Szántót hat hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítéletet a tábla is helybenhagyta.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a Ferenc József viz használata az agy és a gerinccel megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Averescu marsall gavallériából lemondott szenátusi beszédének folytatásáról

Bukarest, december 13.

Ismeretes, hogy Averescu marsall néhány nappal ezelőtt szenátusi beszédében felépült, az ájulás miatt félbenhagyott beszédét azonban nem fogja befejezni. A néppárt hivatalos lapja, az Indreptarea, ezt azzal indokolja, hogy Averescu marsallt rendkívül meglehető az az aggodalom és részvétel, ami irányában rosszullete alkalmából a szenátusban megnyilvánult. Különösen a kormány részéről nyilvánult meg nagy figyelem az agg politikus iránt. Maniu, Titulescu és a szenátus elnöke, Costachescu, állandóan érdeklődtek a beteg hogylétéről.

Miután ez a barátságos viselkedés viszonzást igényel s miután Averescu beszédében csakis a kormánynak kellemetlen és kínos dolgokat tudna mondani, ezért a marsall — noblesse oblige! — gavallériából eltekint szónoklatának folytatásától.

LEGBIZTOSABBAN
LEGYŐZI A

NEURALGINE JURIST

VILÁGPOLITIKA

A nagy szabotázis-pör

Több mint tíz éve folyik már az a nagyváranyú kártérítési per, amelyet az 1916-ban és 1917-ben Amerikában történt szabotázismozgalmak miatt indítottak. Számtalan tanácskozás és tanúkihallgatás után most másodszor került a sor, ebben a nagyváranyú perben, ítéletkihirdetésre. A vegyes döntőbíró előtt, amelynek tagja két amerikai bíró és dr. Kiesbach, a hamburgi főtörvényszék elnöke voltak már 1930 novemberében is hoztak ítéletet és megállapították, hogy Németország nem felelős azért a több mint kétszázmillió márká kárért, amelyet a tüzesetek és a robbanások okoztak.

Az újrafelvételnek az volt az alapja, hogy egy Hermann Altendorf nevű volt német kém bizonyítékot szolgáltatott, hogy a robbantásokat a német kormány rendezte.

A pernek nemcsak abban van a jelentősége, hogy az esetben, a felperesek állítását a bíróság elfogadta volna, fantasztikus összegeket kellett volna Németországnak kifizetni, hanem ez megkérdőjelezte volna Németországot az egész világ előtt. A per tárgyalása során felvett jegyzőkönyvek és produkált okiratok harmincezer nyomtatott oldalt tesznek ki, úgy, hogy a ziratoknak a tárgyalásra való elszállítására külön vonat kellett igénybe venni. A per és az újrafelvételi eljárás során négyezer hatvan hat hallgatót ki és az eljárási költségek több mint háromszázmillió dinárra rúgtak.

Az óriási pernek az előzményeit 1916-ra nyúlunk vissza, amikor a Balley Rail Company newyersey-i telepe levegőbe repült, a tüzet robbanás követte, amely alkalommal nagymennyiségű lőpor és egyéb muníció repült a levegőbe. A tűz okát nem tudták megállapítani, a feltételek az volt, hogy merénylet történt. Először egy német származású cseh embert tartóztattak le Christoff Mihályt, aki ellen az volt a vád, hogy pokolgépet helyezett el a gyáregület raktárába. Bizonyíték azonban nem volt ellene és hosszú idő után, amely alatt derekasan megkínózták, kénytelenek voltak szabadon bocsátani. Később egy asszony jelentkezett, aki azt állította, hogy két német: Jahnke Kurt és Witze Lothar elmesélték neki, hogy ők követték el a merényletet, Witzét annakidején elfogták és halálra is ítélték, később azonban megkegyelmeztek neki és 1922-ben elhagyta a fogházat.

Amerikában azonban állandón újabb bizonyítékokat kerestek a németek ellen és ez a bizonyíték keresés és gyűjtés nem szűnt meg akkor sem, amikor 1930-ban első ízben megállapította a bíróság, hogy a német kormánynak semmi köze nem volt a merényletnek. Az ítélet után jelentkezett Hermann Altendorf, aki azt vallotta, hogy Witze neki nemcsak bevallotta a merényletet, hanem egy újságot is küldött neki, amelyben egyes betűket aláhúzott — ez volt a kémek rendes érintkezési formája — és ha ezeket az aláhúzott betűket egymás mellé illesztették, a merénylet lefolyását pontosan el lehetett olvasni. Véletlenül meg is találta azt a folyóiratot és az aláhúzások is még olvashatók voltak. Német részről bizonyítani akarták, hogy ezek az aláhúzások csak utólag kerültek az illető újságba. Szükség volt arra, hogy még egy példányban megszerezzék azt az újságot, amelyet állítólag Witze küldött Hermann Altendorfnak. Végre felfedezték egy üzletben a keresett újság egy példányát és akkor a kereskedő csodálkozásának adott kifejezést, hogy egyszerűen olyan nagyon kereslet van ez iránt a régi újság iránt, amelyből néhány hónappal ezelőtt is vettek egy példányt. Most már könnyű volt bebizonyítani, hogy a vevő Hermann Altendorf volt, aki 1932-ben vette meg az újságot, tehát lehetetlen, hogy 1916-ban már Witzetől az aláhúzott példányt megkapta volna. A megállapított tényállás alapján kihirdették az ítéletet, amely Németországnak teljes elégtételt szolgáltatott.

Áru ellenében is lehet már a Tátrában üdülni

Megkezdődtek a cseh—magyar tárgyalások

Budapest, december 13.

A magyar külügyminisztériumban tegnap tárgyalás kezdődött a magyar kormány képviselői és a csehszlovák kormány delegációja között, annak érdekében, hogy kompenzációs egyezményt hozzanak létre a két ország között.

Az egyezmény elsősorban a tűzifa és a zsírsertés kicserélésére irányulna. A tárgyalások folyamán alkalom nyílik természetesen más áruk kölcsönös cseréjének megvitatására is, sőt, értesülésünk szerint még a tátrai gyógyfürdőket is látogatni lehetne árukompensáció alapján.

Fantasztikus merényletterv Vilmos excsászár ellen

Rejtélyes ember a kastély tornyában

Doorn, december 13.

Vilmos excsászár ellen. — nem egészen hitelesnek látszó hírek szerint, — merényletet akartak elkövetni.

A fantasztikus híradás szerint egy „rejtélyes embert” találtak a kastély tor-

nyában, aki azzal a szándékkal lopóztolt volna oda, hogy az excsászárt meggyilkolja. Megmotozásakor tört és revolvert találtak nála.

Azonnal vattatára fogták, kilétéről és céljáról azonban nem akart semmit sem elárulni.

ELDOBÁLT MILLIÓK

vagy

közmunka, amelyből csak a köznek nincs semmi haszna

Csikszereda, december 13.

Az alábbi adatokhoz tulajdonképpen kommentár sem kellene, mert magyarázat nélkül is élesen rávilágítanak arra a szomorú tényre, hogy az adófizető polgároktól bevasalt milliókkal milyen könnyelműen bánnak. Több ízben beszámoltunk már arról, hogy a megyei utak teljesen járhatatlannak s ezzel szemben — mint az alábbi statisztikából is kiténik — nyugodt lélekkel dobják ki az ablakon a milliókat.

A Csikszeredából Udvarhelyre vezető állami utszakaszon, az Olton keresztül, 19 millió költséggel modern vashidat szereltet fel a közelmúltban az állam.

Most kiderült, hogy a hid használhatatlan, mert egyik oldalán a csiki államépítéset mérnökei alacsonyabbra építették a lábakat.

Javításról szó sem lehet s ha a hatalmas értéket képviselő hidat a pusztulástól meg akarják menteni, úgy le kell szerelni s újra kell építeni.

Hasonló sors vár a háború alatt felrobbantott tarhavaspataki hid helyébe épített új vashidra is, amelyet a Resicaművek szállítottak az elmúlt év őszén 9 millió lejtért.

A szerelésnél a mérnökök takarékoskodni akartak s elhatározták, hogy a 40 tonnás új vashidat a háborús robbantás után visszamaradt pillérekre szerelik fel.

Közvetlenül a munkálatok befejezése előtt észrevették, hogy a pillérek repedeznek. A munkát nyomban beszüntették.

A hid felszerelt részei a lábak súlyedése következtében napról-napra görbülnek, míg a fel nem szerelt részeket a patak partján eszi a rozsda.

Még ezeknél is érdekesebb műveletet hajtott végre az államépítéset, amikor az Udvarhely és Gyimes közötti 120 kilométeres utszakasz kavicsozását határozta el. Ahelyett, hogy valamelyik bányából rendelték volna követ a kavicsozáshoz, hogy olcsóbb legyen, a patakokból fuvaroztatták össze. A hatalmas utszakaszra olyan kavicsot hordtak ki, amelynek fele homokból és földből áll. Ezért két és fél milliót fizetett ki az állam.

Egyébként minden a régiiben maradt, mert a kavicsot nem használhatták.

Ha a fenti tételeket összeszámítjuk, már 30 millió lejt kapunk eredményképpen, amit bámulatosan rövid idő alatt elpocsékolnak.

„És közben se hid, se út, se pénz. Egyik faluból a másikhoz sem lehet jutni.

Parasztlázadás Indiában

Bombay, december 13.

Alavari tartományban parasztlázadás tört ki.

A hindu parasztlázadás megtagadták az adófizetést s elkergetik a végrehajtókat.

Daisula községben a parasztlázadás kaszákkal kapákkal felfegyverkezve négy angol csendőrt felkoncoltak.

100.000 gramofon-lemez Kivételes ajánlat az ünnepek alkalmából

Ajánlunk „ODEON” lemezeket a fenti mennyiség keretében, új állapotban, a legújabb villamos eljárással préselve, modern tartalommal román, német, francia, angol és orosz nyelven; terjedelmes műsor tánczene, zenekar, ének, operák, operettek, stb

Lei 60 darabonkénti árban.

Megrendeléseket 5 lemeztől feljebb utánvétel szállítunk az egész országba. 20 lemezen felüli megrendelésnél a szállítást franco. Olyan megrendelések, amelyekhez előleg nincsen csatolva, nem vétetnek figyelembe. — Árjegyzék kíváncsiakra ingyen.

A legnagyobb választék gramafonokban, különféle modellek, leszállított árak mellett.

„ODEON”

művek romániai vezérképviselete

Bukarest 1., Strada Lipscani 94. (St. Gheorghe)

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban Szf 17171

Ismét elhalasztották a Péter Julian-féle ügy tárgyalását

Temesvár, december 13.

A temesvári törvényszék Tigoiannu Popovici tanácsa tegnap kezdte meg Péter Julian volt tartományi kormányzó büntetőügyének tárgyalását. Pétert azonban tekintettel arra, hogy annak idején Tigoiannu — akkori vizsgálóbíró — ártatlannak minősítette és megszüntette az eljárást, nem idézték be és így Bonnerth Rudolf, Petcu József és Faicavici, akik előbb csak mellékvádoltak voltak, fővádlottak lettek. Popescu bukaresti ügyvéd ellen pedig — aki Péter közvetítője volt, szintén megszüntették az eljárást. A védelem követelte, hogy Pétert és feleségét tanuként idézzék be. Az újabb tárgyalás terminusa főként élénk vita keletkezett a tanács és a védők között, míg végül is a tárgyalás folytatását bizonytalan időre elnapolták.

Karácsony előtti háziipari és népművészeti kiállítás Brassóban

Brassó, december 13.

A brassói Magyar Általános Gazdasági Szövetkezet, amelynek nagyon figyelemre méltó és uttörő munkáját már több ízben megemlékeztünk, az alábbi kiállítás leadására kérte lapunkat:

„Szövetkezetünk háziipari szakosztálya, amely a szöttepropaganda terén erőteljes munkát végez s legutóbb Temesváron és Aradon tartott propaganda-kiállításokat, elhatározta, hogy szokatlanul nagy anyagát a karácsonyi ünnepek előtti hetekben Brassóban mutatja be. A mozgalom indokoltaságát és gazdasági célkitűzéseinek helyességét semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a szövetkezet a Székelyföld minden részéből, különösen a Székelyföldről és Kalotaszegről, még a calateli románoktól is érkezett kiállítási anyag. A szövetkezet kissé szűkös helyiségeiben ezt a pompázatos anyagot kellően bemutatni lehetetlen. Ezért a szűköségessé a nagy karácsony előtti kiállítás, amelyhez hasonló — nyugodt állíthatjuk — nem látott még Brassóban a környékbeli lakosság.

A kiállítás Buzasor 2 szám alatt (Buzasor Grăului 2.) hivatalosan csütörtökön nyílik meg, vasárnap délután 12 óráig azonban ünnepi megnyitót is tartunk. Lépjünk szívesen a kiállításra, mert az arra kérünk a látogatókat, hogy a kiállítási költségek fedezéséhez személyenként, azaz egy lejjel járuljanak hozzá, de sem kötelező.

A valóban nagyszabásúnak, érdekesnek és szépnek ígérkező kiállításra mi is nagyon hívjuk fel olvasóközönségünk figyelmét.

Dusgazdag bankárokhoz — zsebtolvajok

Prága, december 13.

Az itteni rendőrség letartóztatta Reiter Ottó és Meneszi György budapesti lakosokat, akik sorozatosan követtek el zsebtolvajlásokat és egyéb lopásokat. Reiter és Meneszi a konjunkturaidőben dusgazdag bankárok voltak Budapesten, köztük a legjelentősebbek a krach után is folytatták. Miután pénzüik most már nem volt, a legkülönbözőbb családok követtek el, míg végül is a közönséges zsebtolvajlásig szállítottak. Amikor Budapesten forró lett lábuk alatt a talaj, átköltöztek Prágába, ahol folytatták a kisebb-nagyobb lopásokat. Végül is tegnap rajtaérették őket és mindketten őrizetbe vették. Valószínűleg ki is fogják adni a magyar hatóságoknak.

GYANUS JELENSÉGEK A POLITIKA BERKEIBEN

Madgearu pénzügyi intézkedései végső nyomorba taszítják az országot

Lappangó kormánykrízis. Deferálás Junian előtt

Bukarest, december 13.

Grigore Filipescunak, a konzervatív pártoska vezérének napilapja, az *Epoca*, hevesen támadja Dinu Cesianut, a párisi követet. Hogy Cesianu mivel szolgált a támadásra, azt nem lehet tudni. Különösebb diplomáciai baklövést a párisi követ nem követett el. Az *Epoca* komoly vádakat képtelen Cesianu ellen felhozni. Csúpan azt írja róla, hogy Cesianu műveletlen, korlátolt, nevéstés és nem alkalmas reprezentálásra.

E komolytalan ostrom hátterében a közigazgatási válság húzódik meg.

Ugyanis Filipescu, aki a kormány bizalmas embere s Maniu benső barátja, (senátornak is a miniszterelnök választotta meg néhány héttel ezelőtt) sosem támadna senkit, ha ehhez előzetesen meg nem nyerte volna a kormány hallgatóságos hozzájárulását. Amint Cesianu ellen az attak kétségtelenül Maniuc beleegezésével folyik. A kabinetnek szüksége van a párisi követ fejére. Három okból is.

Először is azért, mert Cesianu az udvar bizalmas körének, mondhatnók klikkjának embere. Márpedig eme klikk ellen az összes politikai pártok elkeseredett harcot folytatnak. Ha vannak bizalmi alások és titkos tanácsadói tisztek, akkor ezeket a politikuskok, márcsak saját jóléte érdekében is, sajátmaguk számára igyekeznek kisajátítani. Románia mindig a párturalmak hazája volt. Ettől a rendtől eltérő lenne, ha a pártok kívüli udvaroncok hazájává változna.

Másodszor azért, mert a párisi posztot, messzeható külpolitikai fontossága miatt, a kormánypárt szeretné saját birtokába szerezni.

Harmadszor pedig azért, mert a kormány átszervezése bármely pillanatban időszerezévé válhat. Valakit ez esetben ki kell rakni a kabinetből.

Ez a valaki lesz a párisi követ. Így nem sértenek meg senkit sem, hiszen a párisi követi tiszt felér egy miniszterséggel. S egyben elfoglalták az országot az ország legfontosabb külpolitikai bástyáján.

A CSENDES KORMÁNYKRÍZIS

A kormánynak eddig még leplezett, rejtett belső válságát elsősorban Madgearu adóügyi törvénykezése robbantotta ki. A belyegilletékeknek és az olajtermékek adójának emelése után most csomó közszükségleti cikknek és az eddig adómentes új építményeknek megadóztatása következik.

Az árak szédületes ütemben haladnak felfelé. A behozatali árak kontingentálási rendszere ezt a drágulási folyamatot máris erősíti.

Kietlen télnak s tavasznak nézünk elébe.

Mintán Mironescunak, aki a kormány megalakulásakor a helyettes miniszterelnök operetti címét és rangját kapta, föltétlenül aktív helyet kell szorítani a kabinetben s miután Madgearuval szemben sok elégedetlenség mutatkozik, az a terv merült fel, hogy

A pénzügyi tárcát Mironescu veszi át Madgearutól, akit viszont áthelyeznek a kereskedelmi és ipari tárca élére.

Ez a helyet jelenleg Lugosanu, Maniu legbizalmasabb embere birtokolja. Ő volna ki a kormányból s menne Párisba Cesianu helyébe.

De egyéb bajok is mutatkoznak a krétakörül. Így például Popovici elégedetlen az igazságügyminiszteri tárcával. Ennek jelentősebb munkakört óhajtana. Mihalachet viszont, aki Vajda ellen és Titulescu mellett foglalt állást annakidején, az erdélyiek nem látják szívesen a belügyminiszteri székhelyen.

Ohaj, zavar és igény tehát akad fölően. S mindezek tetejébe számolni kell még Titulescuval, akinél izgább egyéniséget s nagyobb melegeverőt nem szült még Nubia párdúca.

Könnyen megeshetik, hogy a kormány átszervezése kabinetválságá fog fajulni. Az új miniszterelnök máris adva van: Titulescu. Természetesen Mihalacheval.

Ez a formáció megbontaná a nemzeti-parasztpártot. Az udvarnak az a politika,

amely a politikai pártok nagyhatalmi helyzetének megtörését tűzte ki célul, zenitjére érte el.

KI A GYŐZTES?

A vasárnapi közigazgatási választásokkal kapcsolatban, noha minden párt hangsúlyozta, hogy ezt a választást nem tekintik politikai aktusnak, heves szívharc folyik körül, hogy ki a győztes? Természetesen minden csoport magának vindikálja a diadalt, mindegyik talál egy olyan szavazatelosztási vagy összehasonlítási módszert, amely a saját eredményességét tükrözi vissza. Maga a hivatalos statisztika az arányszámok elosztását a következők tünteti fel:

	százalék	mandátum
Kormánypárt	47.07	721
Liberális (Duca)	15.42	213
Liberális (Bratianu)	3.70	24
Magyar párt	3.31	43
Szocdem.	5.69	25
Goga-párt	1.93	14
Németek	1.86	12
Zsidó párt	2.12	8
Dolgozók	1.69	
Lupu	1.00	
Cuza	0.37	
Argetoianu	0.17	

Ezt az eredményt a pártok ismeretesen

Alkohol és féltékenységi

Egy bukaresti kereskedő agyonlőtte barátnőjét

Bukarest, december 13.

Vasárnap este megrendítő féltékenységi dráma játszódott le a fővárosban. Drogaru Sándor gyümölcskereskedő, aki a Soseau Basarab 45. szám alatt lakik, ittas állapotban agyonlőtte ágyastársát, Kovács Zsuzsa 30 esztendő érdélyi nőt.

Drogaru és Kovács Zsuzsa már tíz esztendője éltek együtt vadházasságban. Az utóbbi hetekben a kereskedő féltékenységre kezdett s ezért gyakorta éles viták zajlottak le közöttük. Vasárnap délután

a férfi barátaival kocsmába ment, ahol alaposan beleszett. Mikor hazatért, izgatott hangon felelősségre vonta feleségét állítólagos hűtlenségeért. Szó szót követett s

péig is a részeg férfi revolvért rántva elő, kétszer az asszony felé lőtt. Az első golyó nem talált, a második a halántékra hatolt keresztül.

A kereskedőt a rendőrség letartóztatta és átszállította az ügyészség fogházába. A szerencsétlen nő két árvát hagyott maga után.

Nyomozó bizottságok alakulnak az engedély nélküli rádiók felkutatására

Bizonyos feltételek mellett visszaadják az eddig elkobzott rádiókészülékeket

Bukarest, december 13.

A posta és távirda vezérigazgatóság elrendelte, hogy minden megye székhelyén nyomozó bizottságot szervezzenek, amely a póstahivatal, ügyészség és a műszaki felügyelőség egy-egy kiküldöttjéből állítandó össze, azon célból, hogy

az engedély nélkül működő rádióállomások

másokat felkutassák s készülékeiket elkobozzák.

Az 1931. és 1932. év folyamán elkobzott készülékek volt tulajdonosaiknak kivételesen visszaadhatók, ha a rádióállomás engedélyvezését szabályszerűen kérelmezik és a rádió előfizetési illetékét, az elkobzás napjától számított 6 hónapra előre lefizetik.

Valószínű, hogy már januárra felfüggesztik a külföldi adósságok részleteinek fizetését

Roger Auboin Bukarestben

Bukarest, december 13.

Tegnap délután 5 órakor az Orient-expressszel a fővárosba érkezett Roger Auboin, a Nemzeti Bank technikai szakértője.

Auboin most azon fáradozik, hogy Románia gazdasági és pénzügyi talpraállításaival kapcsolatban elősegítse a kormány és a Népszövetség között folyamatban levő tárgyalásokat. A technikai szakértő eddig Genfben tartózkodott, ahol a Népszövetség illetékes vezetői előtt ismertette a kormánynak azon ténykedéseit, amelyek a megvezetés alapfeltételül szolgáltak. A Népszövetség pénzügyi bizottsága, amely az egyezség kérdésében véglegesen dönteni fog, január 7-én ül össze. A román kormánvt a bizottság előtt Lugosanu ipari és kereskedelmi miniszter fogja képviselni.

Lugosanu e megbízatásával kapcsolat-

ban tegnap este már beható tárgyalásokat folytatott Maniuvall, Titulescuval és Madgearuval. Remélik, hogy a népszövetségi egyezmény aláírása után közvetlenül meg fogja kapni Románia a külföldi hitelezők beleegezését a külföldi adósságok részleteinek felfüggesztésére.

Megrendszabályozzák a kényelmeskedő képviselőket

Bukarest, december 13.

A kormány utasította a többség tagjait, hogy karácsonyig a parlament valamennyi ülésén vegyenek részt. Tehát a napidíjért ezentul legalább is a jelenléttel kell fizetni.

? FRANKENSTEIN ?

két törvényhatósági joggal felruházott városban, 15 megyeszékhelyen és 41 kisvárosban érték el, — néhány halott és rengeteg sebesült árán. A legújabb összehesapás híré a doljmegeyi Motái községből jelentik. Itt a kormánypárti primár hívei és az ellenzéki kortések csapatok össze. Végösszeg: Három súlyos és tíz könnyebben sebesült. Valamennyi sérült az ellenzék soraiból került ki.

JUNIAN SIKERÉTŐL

még most is visszhangzanak a politika berkei. A kormány hivatalos lapja, a *Dreptatea*, maga is beismeri hitehagyott vezérének fölünyes győzelmét, amikor legutóbbi számában így ír:

— Grigore Junian, természetesen, a parlamentben marad. Ezt ő jelentette ki a kamarában. Hozzáteve, hogy ha az ellenkezője történné, kényszerítve lesz választói elé menni. Nem fogja kényszeríteni senki sem. Mert nem tudna visszatérni. Már pedig kár lenne, ha a kamarából hiányozna a tehetsége...

Be szomorú guny. Be keserű beismerése annak, hogy nem tudnak semmit sem tenni ellene.

Mint az egykori Höfer: Lemberg még a kezeink között van.

15 évi dologházra ítélték egy pesti fuvarost

Budapest, december 13.

A törvényszék ma 15 évi dologházra ítélté Barna Vendel fuvarost, aki 17 gázdát mérgezett borral elkábított, majd kirabolt. Aldozatai közül az egyik, Horváth Károly, ebben az öntudatlan állapotában a sinekre került és ott a vonat halálra gázolta. Barna Vendel bevallotta, hogy orvosi könyvekből jutott a „recepthez”, amelyet szinte egy éven keresztül alkalmazott sikeresen.

Elmebajos Vilmos excsászár állítólagos merénylete

Doorn, december 13.

Lapunk más helyén rövidesen beszámoltunk arról az állítólagos merényletről, amelyet a doorni kastélyban akartak elkövetni Vilmos excsászár ellen. Ma már sikerült megállapítani a kastély tornyában talált rejtélyes férfi személyazonosságát. *Federnek* hívják, 33 éves, német állampolgár. Azt állítja, hogy Hitlerrel hozott levelet, amelyet azonban csak személyesen lett volna szabad átadnia az excsászárnak. A doorni udvarmesteri hivatal azt hiszi, hogy Feder elmebajos.

A liberálisok megszavazzák a városi konverziót

Bukarest december 13.

A liberális párt parlamenti tanácsa ma délelőtti ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a városi ingatlanok végrehatásának felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatához a kamarában Duca fog hozzájárulni.

A párt a törvényjavaslatot megszavazza,

de egyben leszegezi majd, hogy a városi adósságokkal kapcsolatban jobban szeretett volna egy végleges intézkedést, mint a halogató természetű kormányjavaslatot.

Cernat őrnagy már ismét az élen

Bukarest, december 13.

Emlékeztet még Cernat őrnagynak, a börtönügyek néhai vezérigazgatójának kinos szereplése. Ez a szereplés, amelyet sok bizonytalan és gyanus motívum tett jellegzetessé, azzal végződött, hogy Cernatot a közvélemény nyomása alatt és mindenkinek általános melegezésére felmentették állásától. Annál nagyobb megdöbbenést váltott most ki a kormánynak az az intézkedése, amellyel Cernatot visszahelyezte régi posztjába. Miután a romániai fegyintézetek, illetve azoknak szerencsétlen lakói már amugyis ekek harmincadján vannak, Cernat rőnszássa joggal kelti a legnagyobb aggodalmat is az érdekeltek körében. S egyben joggal vált ki éles és időnként szemrehányást a kormánnyal szemben.

HIREK

Rigmusok

OPERETT KÉSZÜL CYRANO DE BERGERACBÓL

Profanizálni profitért
Jellemző erre a korra
Szegény Rostand, ha feltámadna
Héj, de megnyitná az orr-

HOL NEM LESZ FEHÉR KARÁCSONY AZ IDÉN?

E statisztika megmutatja,
Hogy ég s föld közt a viszony pörös
Az olasz karácsony fekete lesz,
A német barna s az orosz — vörös!

LEMBERGEN IS ANTISZEMITA ZAVARGASOK VOLTAK

Folytak biztos e meglepő tényről
Pro és kontra majd nagy viták:
Hova jutunk, kérem, ha már
A galíciaiak is — antiszemiták.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint felhős idő fagyponos hőmérséklet, helyenként ködszítálás várható, havazásokkal. Északkeleten száraz idő valószínű.

— A borbélyüzletek karácsonyi zárórája. A munkaügyi minisztérium 1932. december 9-iki, 88.025-ös számú határozatával aprobálta, hogy az ország összes fodrászüzletei 1932. december 26-án, karácsony másodnapján délelőtt 12-ig nyitva tarthassanak, azzal a kikötéssel, hogy december 27-én, azaz karácsony harmadnapján délelőtt 12-ig is kötelesek bezárni.

— Egy érdekes román könyv gyermekek részére. A romániai könyvpiacra rövidesen egy igen érdekes és tanulságos, főleg a fiatalok számára íródott könyv jelenik meg. „Aventurile lui Patulel” címen. Ezt a könyvet egy francia tudós írta és azt a francia közoktatásiügyi minisztérium adta ki azzal, hogy azt az összes iskolák kötelesek tanulóiknak ajánlani, mint szorgalmi olvasmányt. A könyv ugyanis igen alkalmas arra, hogy a tanuló ifjúság figyelmét lekösse és azonosítva tudományos kutatásokkal és komoly természettani ismeretekkel — egy mese keretében — megismertesse. Valószínű, hogy az „Aventurile lui Patulel” című könyvet Románia tanárai is terjeszteni fogják.

— Meghalt három pengőért. Sopronból jelentik: Három pengőért halt meg az osztrák—magyar határon Unger Pál somfalvi legény. Unger tíz üveg bort akart átcsempészni a határon, amikor a határőrök figyelmesek lettek rá és megállásra szólították fel. A legény annyira megijedt, hogy elvesztette lélekjelenlétét és futni kezdett. A határőrök erre utána-löttek. Az egyik golyó hátba érte Ungert, aki a földre bukott. A határőrök hozzátették, beszállították a neustadti kórházba, ahol azonban a szerencsétlen ember rövid kínhalál után meghalt. A tíz üveg bor értéke összesen három pengő volt.

— Művész-értesítés. Szerdán, folyó hó 14-én este 9 órakor az Astra termében a bukaresti operett-társulat művészei nagy estélyt rendeznek az előtérben Babega tenoristával. — Helyárak 40, 30, 20, 10 lej. Egy pompás szalon vigiáték kerül előadásra.

Az erdélyi és bánági mozgóképszínházak szövetsége Brassóban tartott gyűlésén, valamint az országos mozi-szövetség határozata alapján szerdán, december 14-én mozgóképekben az előadások szünetelnek, tiltakozásul a kormányhoz azon kísérlete ellen, hogy a mozgóképeket új látványosságai illetékekkel sújtsa.

A Forum Mozgó
igazgatósága.

— HA GYERMEKEINEK KELLEMES karácsonyi ünnepet akar szerezni, keresse fel könyvosztályunkat. Rendkívül nagy választékot talál képes- és mesekönyvekben, ifjúsági iratokban, fiúknak és lányoknak való, nagyon olcsó árak mellett. Ne mulassza el tehát könyvosztályunkat felkeresni. Kapu-utca 56-58. szám alatt az udvarban.

— A Zeneszerzők Egyesülete miatt megbüntették Tusnádfürdő igazgatóságát. Csikszederdől jelentik: A Romániai Zeneszerzők Egyesületének csikszederdai megbízottja még a nyár folyamán feljelentést tett Tusnádfürdő igazgatósága ellen, azon a címen, hogy a fürdő területén működő zenészeket nem jelentették be és a zeneszerzők megillető társadalmi fizetést nem kapták meg. Az ügyet most tárgyalta a csikszederdai törvényszék és a zeneszerzők javára döntött. Tusnádfürdő igazgatóságát 500 lej bírságra és a zeneszerzőkkel szemben 2 ezer lej kártérítésre ítélte. Az ügynek külön érdekességét ad az, hogy még vagy 20 csiki kávést jelentett fel a Zeneszerzők Egyesülete, akiknek ügyét a közeljövőben fogják tárgyalni.

HINDENBURG szívgyengeség miatt — lemond?

Bukarest, december 13.

A Curentul legutóbbi száma, magán-távirat alapján, azt a feltűnést keltő értesítést közli Berlinből, hogy Hindenburg elnök a közeljövőben visszalép a birodalom irányításától. Hindenburg állítólag azért mondana le, mert az utóbbi időben több ízben volt szívrohama, amelyek teljes nyugalomra parancsolnak számára.

— Tömegbetegségek. Rheuma, csúsz és isiasz (ülőidegzás) a legelterjedtebb betegségek közé tartoznak. A hivatásos statisztikák szerint különösen rheumában szenvednek nagyon sokan. Nevezett betegségek leküzdésénél kitűnően bevált a Togal-tabletták. Több, mint 6000 orvos rendkívül elismerően és dicsőítően nyilatkozott a Togal hatásáról.

— Londonban olyan fagy van, hogy kiesik a puska a katonák kezéből. Londonból jelentik: Angliát hirtelen erős fagy és szélvihar lepte meg, amelynek következtében a partmenti vidékeken a tenger erősen habborog. Negyven hajó, amely utban volt, visszamenekült a kikötőkbe, öt óceánjáró pedig egyáltalán nem mer kifutni. Londonban a Buchingham-palota előtt az őrségváltást meggyorsították, mert a katonák megfagyot.

— Választási eredmények Csikból. Csikszederdől jelentik: Az eddig lejárolt csikmegyei községi választásokon a magyar párt jelöltjei fölényesen vezettek. Csikaploccán Csedő Imre hírhedt interimár elnököt csúnyán megbuktatták a bíró választáson. A magyar párt hivatalos jelöltjének 360 szavazatával szemben csak 94 szavazatot kapott. A tanács listája ugyanilyen arányban szenvedett vereséget. A választás eredménye után az egész község nagy lelkesedésben tört ki, hogy végre sikerült leráznia a nyakáról Csedőt. — Gyergyószentmiklóson három lista indult küzdelemben: a magyar párté, a lupistáké és a kommunis-táké. A végleges eredmény szerint a magyar párt 9 és a dr. Câmpănu lupista listája is 9 tanácsos helyet kapott. A kommunis-ták nem érték el 157 szavazattal a törvényben előírt 20 százalékos és így nem kaptak képviselőt. A választás eredménye azzal magyarázható, hogy a magyarság két részre szakadt, a gazdagabb osztály kitartott a magyar párt hivatalos jelöltje mellett, míg a szegényebb osztály Câmpănu dr. mellé csatlakozott.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetnek halottunk, id. József Jánosné szül. Deák Judit temetésén megjelentek, koporsózára virágot helyeztek, vagy bármiképp részvételüket fejezték ki, ezúton mond hálás köszönetet a gyászoló család.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO

Ma a szezon legszebb filmje fut

Egy dal, egy csók, egy leány

A főszerepekben: **MAGDA EGGERTH**
és **GUSZTAV FRÖHLICH**

— Mai eset. Nagyváradról jelentik: Tegnap délután a székelvhidei grancsárok megvásárolva az ügyészségre szállították Balázs József magyarországi fiatal embert. Balázs kiballgatása alkalmával elmondotta, hogy tiltott határátlépés miatt fogták el. A szülei ugyanis Székelyhídon élnek és ott született, azonban 1916-ban került Magyarországra és az impériumváltozás már ott érte. Néhány hete erős honvágy fogta el és elhatározta, hogy a következményekkel nem törődve, hazajön meglátogatni szüleit. A határon azután a grancsárok meglátták és behozták Nagyváradra. Balázs ellen tiltott határátlépés miatt megindult az eljárás.

— A tragika tragédiája. A francia színművészet egyik legkiválóbb nagysága, Marcelle Romée, a Comédie Française kiváló tragikája idegromában a Szajnába vetette magát és meghalt. A művész már hosszabb idő óta ideggyógyintézetben állott ápolás alatt, ahonnan egy örízetlen villanatban sikerült megszöknie.

— A részegség következményei. Nagyváradról jelentik: Komikus ügyet tárgyalt tegnap a nagyváradi törvényszék. Pop Joan, Pop Mihály és Morár Gábor remeci lakosok illuminált állapotban vonattal Nagyváradra akartak utazni. Amikor az állomáshoz értek, a vonat már messze járt és erre a részeg gazdák afelelti dühükben, hogy a vonat őket nem várta meg, gyalog indultak utánuk és az országút mentén lévő három telefonpóznát baltájukkal kidöntötték, majd a síneket az oszlopokkal eltorlaszolták. A törvényszék egy-egy havi fogház büntetésre ítélte a három gazdát.

— Utóbbi bukas. A berlini Theater am Schiffbauerdamm igazgatósága kérvényelt a színház bezárni, mert már hosszabb idő óta nem tudta a színházvezető fizetni. A színház alkalmazottjai az ügyben gyűlést tartottak és most a rendőrségen tárgyalnak az igazgatósággal.

— Az elmebeteg katonák rémtette. Az angliai Whitstable város közelében egy erdő szélén kirándulók holtan találtak egy hetvenéves, egy harmincéves és egy tizenéves nőt, nagyanyját, anyját és unokát. Megállapították, hogy a gyilkosság katonai löföggel történt és csodálatosképpen valamennyiük ékszerét és az öregasszony többszáz fontot kitevő pénzét érintetlenül megtalálták náluk. A nyomozás kiderítette, hogy a gyilkosság egy Collins nevű elmebeteg katonára következett el, aki egyáltalán nem is ismerte áldozatát, hanem az országúton történt találkozás alkalmával minden szó nélkül agyonlőtte őket.

— Franciaország pezsgővel fizeti ki amerikai adósságait. Londonból jelentik: Raymond Recouly neves francia újságíró Chicagóban tartott előadásában kifejtette, hogy a szesztilalom eltörlése egyszerűs mind a háborús adósságok megoldásának legegyszerűbb módja volna, mert Franciaország néhány év alatt pezsgő alakjában fátásva megfizethetné minden adósságát „mindkét fél kölcsönös melegegdesére”.

— Egy bukaresti templomban megtalálták a Konstantinápolyban kivégzett Brancoveanu román uralkodó csonkjait. Bukarestből jelentik: Jorga professzor még tíz esztendővel ezelőtt elrejtett cirtill betűs felírással lett figyelmes egy a Szent György templom oltára alatt elhelyezett régi bojárkrintra felett lógó örökzöld lámpa peremén. Ez a felírás így kezdődött: Ez az örökzöld világítja meg a boldogemlékü Brancoveanu Constantin uralkodó nyughelyét. Miután az uralkodót a szultán 1714 április negyedikén elfogatta, Konstantinápolyba hurcoltatta, ahol lefejeztette és holttestét egy kutha hányatták, a felírásnak először nem adtak különösebb hitelt. Tegnapelőtt azonban a patriarchia engedélyével mégis feltárták a régi sirt, ahol valóban a fejedelem csonthai akadtak rá. Valószínű, sőt szinte bizonyos, hogy Brancoveanu felesége a kivégzést követő nap egy görög háremszolgával ellopatta férjének holttestét amelyet hód esztendeig egy konstantinápolyi orthodox templomban rejtgetett, majd titokban hazaszállították Bukarebe, ahol a hamvakat a Szent György templom kriptája alatt helyezte örök nyugalomra. Ezébként szakértők állít-

Bukaresti kulans kapitalista cég

nyugateurópai fogalom szerint újbeállítású kereskedők.

finanszíroznak és vesznek

mindent, vagy elvállalnak lerakatot biztosíték mellett.

Kevesebb súly helyeztetik a nyereségre, mint egy szolid és tiszta üzletre. Szíves ajánlatokat „L & C” jelű alatt Rudolf Mosse A. G. hirdetési irodájára továbbít, Bukarest, Bulev. Brătianu 22

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-tőle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 1971

sa szerint a halott nyugalmát a századok során megzavarhatták egyszer kegyeletelen kezek, amelyek a kriptából el-emelték az uralkodóval eltemetett értéket. A csontokkal együtt csupán néhány ezüst boglár és egy ezüst tálca került elő. Az egyébként mélyen vallásos fejedelmet rövidesen bódoggá nyilvánították. Brancoveanu lesz az első román szent.

— A Brassói Magyar Dalárda választmánya folyó hó 14-én este fél 9 órakor a katolikus kör helyiségében ülést tart.

— Újabb kommunis-tákat fogott a csikszederdai rendőrség. Csikszederdől jelentik: Szombaton itél el a csikszederdai törvényszék a Märzescu törvény alapján gyorsított eljárással hat gyergyószentmiklósi kommunis-tát. A csikszederdai törvényszék mára újabb 3 kommunis-tát tartóztatta le, akik szintén résztvettek a gyergyószentmiklósi tüntetésben. A tüntetés után bevezetett vizsgálat elől sikerült megszökniük: Imets Mihály, Erőss István, Imets János és Demeter István munkásoknak, valamint Hirsch Ödön joghallgatónak. A szökésben levőket most tartóztatta le a rendőrség. Büniük az, hogy a gyergyószentmiklósi városházán be nyújtott memorandumot megszerkesztették és a tüntetésben résztvettek. Mindannyukat átadíták az ügyészségnek. Információk szerint nem gyorsított eljárás szerint, hanem rendes bírósági uton fogják felelősségre vonni.

— Paris de Nuit (Páris éjjel). A párisi könyvpiacra ritka érdekességű és minket erdélyiek is érdeklő könyvkiadás jelent meg a napokban. Ez a könyv a brassói származású ifj. Halász Gyulának, a Párisban élő fiatal fotóriporternek fényképgyűjteménye, helyesebben fotóriport sorozata Páris éjszakai életéről. A könyvet a legtekélyesebb nyomdatechnikai kiállításban az „Arts et métiers graphiques” adta ki, már a kiállítás előkelőségével és választékos finomságával is jelezve, hogy a francia, német, angol és amerikai folyóiratok hasábjain Brassai néven már szép sikerekre visszatekintő ifj. Halász Gyula a sajnáparti Babel éjszakai életéről készített fotóriportjai fölélté állanak a szokványos pillanatfelvételek jelentőségén és nemcsak jellegzetes, de a művészi meg-látás adottságaival is ékes mozzanatokban örökítette meg azt a fényt és homályt, amely egy világ város éjszakai életét jellemzi. Hatvankét gyönyörű mélynyomású fényképből áll a sorozat, s értékét és jelentőségét bizonyára jelzi az a körülmény is, hogy a kiadóvállalat Paul Morandot a hírneves francia regényíró bízta meg a fotóriportok sorainak megírásával.

— Néző nélkül. Az egyik berlini színházban a „Setélet” című vígjáték szerepelt a műsoron. Az előadás, — amire meg soha a német színház történetében példa nem volt — egyetlen néző sem jelent meg. A színészek azonban jól mulattak.

Ha Bukarestről beszél,
érti a

GRAND HOTEL-1
BUKAREST

KÖZPONTI FEKVÉSSEL
LEGOLCSÓBB ÁRAKKAL
LEGJOBB KISZÓLGALÁSSAL
LEGTÖKÉLETESEBB
KÉNYELEM

Románia állatállománya

Bukarest, december 13

A román földművelésügyi minisztérium statisztikai osztály most tette közzé az 1931 év végén eszközölt állatszámítás adatait, összehasonlítva az utolsó 1929 évi állatszámítás adataival. E szerint Erdélyben a ló-állomány 493.700 drb. (429.000), a szarvasmarha állomány 1 millió 379.000 (1.438.000), a bivalylétszám 2.000 (150 ezer), a juhok száma 299.000 (340.000), a kecskéké 190 ezer (158.000), a sertéslétszám 1.065.000 (744.000), az őszek száma 384 (608), a számárlétszám 100 (2280).

Alkoholárak Amerikában

Newyork, december 13

Noha az Egyesült Államokban még szó sem került hivatalosan a prohibíció megszüntetésének kérdése, a demokráta közlem hatása alatt az alkoholforgalom egyre nagyobb arányokat ölt és egyszere telefonhívásra tesznek árajánlatokat. A főféle alkoholfajták szállítására. Így liter rumot 150 dollár, whiskyt 275 dollárért, konvaktot 425 dollárért, pezset 775 dollárért kínálnak kicsinyben. Minden 10 dolláros vásárlásnál 1 üveg mot adnak ajándékképpen.

GAZDASÁGI ÉLET

A csehszlovák gabonaszindikátus elhatározta, hogy december, január és február hónapokban szabaddá teszi a buza rozs bevitelét Csehszlovákiába olyan mértékben, hogy a vásárlások árakompenzáció fejében vagy a befagvott árak terhére olyan államokban történjenek, amelyek eliring szerződést kötöttek Csehszlovákiával. Az importőrök e szerint tudniillik a törvényes rendelkezések betartására rászorítják.

A Citroen autógyár Stockholmban is épített. A vállalat kötelezte magát, hogy az autók alkatrészeit hetven százalékát Svédországban állíttatja elő, azaz svéd munkásokkal.

Az országban legújabbban csak olyan vállalatok kapnak engedélyt, amelyek kötelezik magukat, hogy utasait 30.000 líráig, az árulmányvokot pedig 5000 líráig biztosítsák baleset ellen.

A törvény első sorban a perzsák iránt van irányul, mert az ő kezükben összesen eddig a törökországi dohánykereskedelemből, továbbá az albán kis dohánykereskedők ellen, akiknek nagyrészt el is hagyták Törökországot. Az állampolgárságu szállodásokkal a rendőrséggel tudatták, hogy a károsítási engedélyüket nem hosszabíthatják meg.

Kedvezményes áruszállítás Magyarországra. A CFR vezérigazgatósága megadta, hogy a 25 számú, közvetlen román-magyar árutarifában fel nem sorolt vasúti állomások is vehessenek kedvezményes díjtétel mellett Magyarországra szóló áruszállítmányokat, azaz az állomások a fentemlítt kedvezményes tarifa csakis a legközelebbi állomáshoz kezdve alkalmazható. A feladatok a fuvarlevélre alkalmazhatóak, melyekkel meg kell kérnie a kedvezményes tarifa alkalmazását, a legközelebbi feljogosított állomás feltüntetésével.

SIKERÜNK TITKA BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

rejtik!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASOV BUKURESTI TARGU-MURES

Ne használjon

mert ezek rossz fényminőség mellett legalább 15 wattot fogyasztanak

tehát HASZNÁLJON

TUNGSRAM 15 wattos égőt

Szövetségbe tömörülnek a nagyváradai piculás bankok betétese

Nagyvárad, december 13.

Érdekes és jellemző mozgalom indult meg a nagyváradai betétesek között azok között, akik az úgynevezett piculás bankokba tették be megtakarított fillérjeiket.

A piculás bankok betétese elhatározta, hogy szövetségbe tömörülnek és annak keretein belül egységesen lépnek fel, hogy bankjaikat a törvényes rendelkezések betartására rászorítsák.

Azt akarják elérni, hogy ezek a piculás bankok hívjanak össze közgyűléseket s a betétesek elhessenek törvényben biztosított jogaikkal. A szövetségi törvény szerint tudniillik a legszegényebb néprétegek megtakarított pénzének nem szabad elvesznie, mert a piculás bankokból kölcsönt csak szövetségi tag vehet fel.

Veszteség tehát elvileg nem érheti az ilyen bankok betéteseit, mert az összegyűjtött tőkéből kihelyezett összegeknek igazság szerint a betéteseknél kell lenniük.

A nagyváradai piculás bankok azonban megtagadták a betétek kifizetését s egy kalap alá ponták magukat a nagybankokkal, amelyekre a konverzió rendelkezései vonatkoznak.

A betétesek most éppen azért indították meg tömörülési akciójukat, hogy a piculás bankoknak ezt az állásfoglalását tisztázzák és végre feleletet kapjanak arra a kérdésre is, hogy keserűen összegyűjtött fillérjeikből nem adtak-e arra illetéketlen egyéneknek is kölcsönöket.

A kereskedők tióelmébe

Mit kell sürgősen bejelenteni a kontingentiálási rendelet alapján

Brassó, december 13.

A kormány által kiadott kontingentiálási intézkedéseknek megfelelően a brassói, valamint az ország többi ipar és kereskedelmi kamarái megkezdtek azoknak a nyilatkozat-formuláknak a szétosztását, amelyekben a kereskedők kötelesek kimutatni az 1931-ben importált áru mennyiségét, értékét és származási helyét.

Ebben a nyilatkozatban természetesen csak azokat az elmúlt évben importált árut kell kimutatni, amelyek az új intézkedések folytán kontingentiálási alá esnek.

Ezek a pengék égetik ki Önt!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (ZÖLD)

A kereskedő az ipar és kereskedelmi kamarához benyújtott nyilatkozatában köteles feltüntetni a nevet, a cég minőségét (magáncég, részv. társ. stb.) várost, pontos utcacímet és házszámot, továbbá azt, hogy milyen kereskedelmet üz. A továbbiakban fel kell sorolnia az elmúlt évben importált árukat a következő sorrendben:

A vámtarifának azon szakasza, amelybe a felemlített árunemű esik.

Az egész éven keresztül importált áru összsumma.

Annak teljes értéke lejben kifejezve.

A nyilatkozat további részében az áru származási helyének a pontos megjelölése következik: Ki kell mutatni az országot.

ZOMÁNC-

EDÉNYEK

minden választékban legjobban vásárolható

Wilhelm Oberth A. G.

cégnél

Brassó, szemben a Korona szállóval

TÉLI SPORTFELSZERELÉSEK
FÉRFI DIVATCIKKEK
OLCSÓK ÉS IZLÉSESEK
TRITSCH-nél, Brassó, Kolostor-u. 20.

ahonnan az áru származik, külön feltüntetve a mennyiséget és az értéket. A származási helyek rubrikájának végösszege pontosan kell, hogy egyezzen az előbbi rubrikákban feltüntetett adatokkal.

Végül is ki kell mutatni, hogy az áru ért a forgalmi és fényüzési adót hol fizették, továbbá az adatok bizonyítására mellékelni kell a vámdokumentációt, a nyilatkozatban pedig fel kell tüntetni a mellékelt okmányok számát és kibocsátási évét.

A kereskedők, akik tehát nem kimonózt importőrök, kötelesek feltüntetni, hogy a forgalmi és fényüzési adót a vámdokumentáció kiegyenlítése alkalmával fizették le.

50 százalékkal olcsóbb a külföldre szóló B.U.E.K. távirat

Bukarest, december 13.

A román távirat-hivatalok fel vannak hatalmazva folyó évi december hó 14-től 1933. január hó 6-ig az európai országokba szóló azon táviratokat, amelyek kizárólag karácsonyi és újévi üdvözlőket tartalmaznak, 50 százalékos díjkedvezménnyel elfogadni.

E táviratok román, francia, illetve a rendeltetési ország nyelvén szerkeszthetők s címük elé X. L. T. megjegyzés irandó.

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni

Budapesten

Bristol Szállóban

Előzékeny kiszolgálás

Kellemesen fűtött szoba

Kitűnő ellátás.

Napoként és személyenként

12.— P.-ért.

PESTI UTCA

Irja: POGÁNY MARCEL

Kis hiénák a nagy válságban

A budapesti rendőrséget nap-nap után olyan feljelentésekkel árasztják el, amelyek inkriminált cselekményei tipikus megnyilatkozásai a mostani nyomorúságos viszonyoknak.

Apró szélhámoságokról van szó, amiket a nagy válság kis hiénái eszelnek ki és követnek el, mégpedig olyan fantasztikus agyafurcsággal és képzelőtehetséggel, ami egy tömegpszichiáternek is dicsőretére válnék.

EGY SZÁNALMAS ALAK

Elképzelhetetlenül rongyos fiatalember kopogtat be a fővárosi polgár, vagy államtisztviselő aijaián. Kalap nincs a fején. Ing nincs a testén. Fantasztikusan rongyos, össze-vissza hasadt nyári kabát takarja. Ilyen a nadrág is: piszkos s egvik szára a térdéig ér csak, libabőrös meztelen alsólábszára zokni és kancanélküli bakancsba torkollik, melyből kikan-dikál a láb mind a tíz ujjja.

Az alak olyan szánalmas, hogy a legkéményebb szívet is sajnálatra gerjeszti. Amikor azonban a szokásos filléreket nyújtják feléje, reszkető hangon megszólal:

— Nem volna, nagyságos ur kérem, inkább valami viselt ruha?.. Mert megfagyok, kérem szépen, ebben a hidegben...

A felhívásnak rendszerint fogantatja van, mert ilyen szörnyű nyomor és elhagyatottság láttán mindenki megindul. Előkerül a szekrény aljából egy elhasznált férfiruha, egy-két ing, talán cipő is, amit azért tettek félre, hogy hátha még sor kerül rá?

A fiatalember közben hálálkodik, zöcsen, csak egy öreg anyja, akit neki kelőta nincsen munkája, hogy senkije nincsen, csak egy öreg anyja, akit neki kel-lene eltartani, de hát... és így tovább.

— Egyszer már annyira elkésedtem, — meséli tovább, — hogy öngyilkos akar-tam lenni... Borotvával felvágtam az ereim-et — és mutatja a sebhelyet, — de észrevették...

Aztán könnyes hálálkodással átveszi a ruhameit és az adakozó abban a boldog tudatban bocsátja útjára a szegény nyomorultat, hogy segítse rajta.

Néhány nappal később aztán véletle-nül elmeséli ismerősének, akivel éppen a rossz viszonyokról beszélget:

— Már sok rongyos embert láttam, de olvant, mint amilyen tegnapelőtt kopog-tatott be nálam, még soha! Egy fiatalem-ber volt...

— Valamikor felvágta az ereit?
— Igen... De honnan tudja?
— Onnan, hogy tegnap mi is felruház-tuk ezt a fiatalembert!

És kiderül és megy a feljelentés a rendőrséghez, hogy az élelmes koldus

egészen eredeti ötlettel szedi össze a használt ruhát, amit aztán eladogat az ócskapiacra, ő maga pedig a régi rongyokban folytatja a könyvradományok gyűjtését...

EGY APRÓHIRDETÉS...

Nagy a munkanélküliség, lázas ver-senyt folvik egy-egy állásért. A napila-pok kiadóhivatalai előtt az emberek szá-zai gyülekeznek reggelenként, hogy elol-vassák az apróhirdetéseket és ha akad valami, lehetőleg elsőik lehessenek.

Az egyik újságban a következő apró-hirdetés jelenik meg:

Perfekt gyors- és gépiró nagy-vállalatnál állást nyerhet. Leve-leket „Ritka alkalom” jelígre a kiadóba.

A hirdetésre rengetegen figyelnek, hiszen perfekt gyors- és gépiró férfi és nő több ezer munkanélküli nem csak Budapesten, hanem vidéken is. A lap ki-adóhivatalába csak úgy ömlik a sok le-vél a „Ritka alkalom” jelígre.

Akik beküldték ajánlataikat, néhány nap múlva a következő tartalmú levelet kapják:

„Kedves Kollegám! Ritka alkalom

jelíre jött a hirdetésünk. Ön is be-küldte ajánlatát. Az állás 160 pengő havi fizetéssel jár és az igazgatóság úgy döntött, hogy a személyes be-mutatkozásra többeknek ad alkalmat. Mivel Önnek kell majd kezelni a pórtai értékeket is, tehát munkaköre a legteljesebb megbízhatósá-got igényli, az igazgatóság engem bi-zott meg azzal, hogy szerezzek he-Onról információt. Kérem tehát kö-zölje, hogy igényt tart-e az állásra? Ha igen, a beszerzendő információ díját, 2 pengő levélben, postabé-lvegben mellékelje, mivel azt remé-lem elismeri, hogy az információ-be-szerzés költségét nem fedezhetem a magaméból. Levélét kérem a kiadó-ba „Kölcsönös bizalom” jelígre be-adni. A személyes viszontlátásig kol-légialis szeretettel üdvözlö: N. Sári.

A felszólításra a levelek egész serege érkezik újra a kiadóba. Ezuttal „Kölcsö-nös bizalom” jelígre. Minden levélben benne van a 2 pengő értékű postabélvég, sőt akadnak olyanok is, akik 5—10 pen-gőt küldenek, hogy N. Sári jóindulatát megverjék és az állás megszerzés esélyét a maguk javára billentsék.

De a többszáz levél közül egyikre se érkezik újabb válasz. A jóindulatu ismeretlen „Kollégán” legalább 1000 pen-gőt keresett azon a kis apróhirdetésen, a mely neki alig 2—3 pengőjébe kerülhe-tett.

Mire a reményükben csalódott perfekt gyors- és gépiró a rendőrségre mennek, hogy „ismeretlen tettes” ellen megte-gyék a feljelentést, N. Sári már új trük-kön törli a fejét, amivel lépve csatlakoz-ta a válság és munkanélküliség szegény pá-riáit.

VESEFÁJDALMAK MINDENEGYES MOZDULAT FÁJDALMA S

Bénulás
Epekő
Idegzsába
Csúsz
Érelmeszesedés

Ne kísérletezzenek
ugynevezett „hason-lón” minősített ké-szítmennyekkel, me-lvők csak csalódást és bánatot hoznak.

Ez élénk, nyúló fájdalom, tö-szürások a vér húgysav több-bletét jelzik.
Az Ön veséi nem képesek azt eltávolítani. Holnap a húgysav megkeményíti izmait, elvál-toztatja véredényeit és megá-madia egész szervezetét.
Ellenben a húgysav eltávolítása csak feloldása után lehetséges. Éppen ez az URODONAL lé-nyeges tulajdonsága, hogy a húgysavat feloldja, akár csak a víz a cukrot.
Az URODONAL előnye, hogy nem tartalmaz semmiféle ásvány-sót, ami a vesét, vagy gyomrot izgathatná. Ellenjel-legzettsége nincs.

21 NAGY KITÜNTETÉS

URODONAL

feloldja a húgysavat

megtisztítja a veséket

gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzetes hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

6—700 mázsa 1-ma réti széna és sarju eladó. Szép Ödönnél, Targul-Sácutsc. 110004

FORD FEHERAUTÓ jókar-ban, sürgősen eladó. Rapid ga-rázs, Brassó. 19990

Kiadó lakás, hall, 3 szoba, konyha, fürdőszoba. Str. General Presan 51. 110026

Szilágyosmőlyó egyetlen szál-lodája, kávéháza, vendéglője bérbeadó. Rosenberg tulajdonos. 110041

Bíri neni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nél-külözhető. Ara kötte 150 lej. Brassói Lapok Könyvostálya.

79 LEI

a CREP DE CHINE
métere

MARADÉKOK
majdnem ingyen

KERTÉSZ
TESTVÉREKNÉL

BRASSÓ, KAPU UTCA 26

Karácsony

KERTÉSZ
TESIVÉREKNÉL

Brassó, Kapu-utca 26.

1-a flanel - - - Lei **18**

Divatflanel - - - Lei **33**

Virágos - - - - Lei **35**

Vászon - - - - Lei **15**

Chiffon - - - - Lei **25**

Sima és mintá-zott zefir - - - Lei **25**

Tuzsor színes - Lei **35**

Ruhacheviot - Lei **65**

Asztalgarnitúrák, papla-nok nagy választékban.

Maradékok
majdnem
ingyen!

Allást keres

FEHERNEMŐ GEPHIMEST oloson vállalk. Brassó, Széna-utca 27. 110034

Allást nyer

Molnár és kertész a Regőba kerestetik, virág és konyhakertészhez. Fizetés 1500 lej és ellátás. Pályázók 15-én Filia-uradalomban, Hermányban je-lentkezzenek. 110037

Lakás

Butorozott szoba, fürdőszoba használatával azonnal oloson ki-adó. Cim a brassói kiadóban.

GARAGE egy autó részé-re. Brassó, Hosszu-u. 155 sz. alatt kiadó. Bővebbet ugyanott.

Különbéjratu butorozott szo-ba, fürdőszobahasználatával ki-adó. Brassó, Hosszu-utca 26. 110038

Vegyes

NYILATKOZAT. A novem-ber 27-én dr. Davidovics Endr-ugyvcú ur sérelmére indokoltanul elkövetett becsületsértés-ért ezuton is bocsánatot kérek. Dumbráveni, Oberth Frigyes. 110039

A HAZICUKRASZAI KÉP-KÖNYVE. Krékné kiadó munkája alapján a leggyak-rübb és a legkülönlegeseb-tesztákat mindenki házilag szítheti. A legjobb cukrasz-otibon negyeddannyi költség. Ara kemény télvázsonkötés 50 lej.

ZILAHY LAJOS

A LÉLEK KIALSZIK

c regényével újabb hatalmas alkotással gyarapította eddigi munkáinak sorát.
ATHENAEUM KÖNYV ÁRA KÖTVE 66 - LEI.

Kapható a **Brassói Lapok Könyvostályában**

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be **20** lejt
Küldünk **10** tánc-kottát
vagy magyar nótát.

Kizárólag új példányokat.

DR. TOTIS BÉLA

SZERELEM ÉS SZAPORODÁS

TARTALOM

Szerelm és szaporodás. — Sza-porodás és társadalom — A szá-porodás korlátozásának törté-nete. — El a természetűtől? — A fogamzás-elhárítás a modern se-bészeten. — A termékenység halálsugara. — A mirigyek vi-lága — A vegyi háború — A gumi- és drótkadályok. — Miért nem a lért?...? — A kérelkedő orvostudomány. — Fogamzás-megelőzés és abortusz-kérdés. Az új ut

ÁRA 84. — LEI.

Kapható

A BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSTÁLYÁBAN.

ZILAHY LAJOS:

A SZÖKEVÉNY

propaganda kiadás 10 papíron, egész vá-szonkötésben. Az eddigi 295 — Lei helyett

88. — LEI.

Postai szétküldéssel 20. — Lejjel drágább.

A BRASSÓI LAPOK Könyvostálya.

KARÁCSONYI ALBUMOK

Moravec — Bárd | Ára egy-egy-
Rózsavölgyi Album | **18**
Nádor Album |

Tartalmazzák a legújabb operettek dalait táncdalokat és népdalokat. Zongorázóknak a legkedvesebb karácsonyi aindék — Kaphatók a

„Brassói Lapok” Könyvostályában

Brassó, Kapu-utca 56-58 az udvarban.